

θέσης. Γενικές ιδέες, καινούριο πνεύμα, μὴν περιμένετε.

Μὰ θάφησεν ἕνας Παναγιωτόπουλος ἕνα τέτοιο διάταγμα νὰ περάσῃ ἀσυζήτητο; Ἡ ἐξυπνάδα του, ἡ νομιμοφροσύνη του, τὸ φωτισμένο μυαλό του θὰ χωνέψουνε μιὰ τόσο χοντροκομμένη, ἀντισυνταγματική πράξη; Ἡ θὰ τὸν ἰδοῦμε καμιά μέρα νὰ σηκωθῆ φοβερός καὶ μὲ τὴν πύρινη εὐγλωττία του, κρατώντας στὰ χέρια τὸ περίφημο διάταγμα, νὰ ρωτήσῃ ποιὸς ὑπουργὸς ἔβαλε τὴν ὑπογραφή του κάτω σὲ τέτοιο ἐξάμβλωμα, ποιὸς τόλμησε νὰ γίνῃ ἀνώτερος ἀπὸ τὴ Βουλὴ καὶ νὰ νομοθετήσῃ καὶ νὰ ἐπισημοποιήσῃ τὴ γελοία πρόταση τοῦ Καβαλιεράτου ποὺ ἡ Βουλὴ δὲν καταδέχτηκε οὔτε νὰ τὴν ἐσυζητήσῃ; Κι ὅταν θὰ πῆ αὐτὰ ἀπὸ τὸ βῆμα ὁ Παναγιωτόπουλος, ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ βρεθῆ καὶ κανένας ἄλλος στὴ Βουλὴ, μὴ πῶ πολλοὶ δῶ ἀπὸ τὴ Βουλὴ νὰ μᾶς εἰποῦνε τὴ γνώμη τους, ἂν εἶναι σωστό, ἂν εἶναι λογικὸ, ἂν εἶναι συνταγματικὸ, ἐπειδὴ εἶχε κανεὶς τὴν ἀτυχίαν νὰ γίνῃ δάσκαλος, νὰ ὑποβιβαστῆ γι' αὐτὸ ὡς ἄθροπος καὶ νὰ στερηθῆ τὸ δικαίωμα ποὺ τοῦ χορηγεῖ ἡ Λογικὴ καὶ τὸ Σύνταγμα νὰ μιλήσῃ ἢ νὰ γράψῃ τὰ φιλολογικὰ του ἔργα στὴ γλώσσα τοῦ πατέρου του καὶ τῆς μητέρας του.

ΤΣΟΥΝΗΣ ΚΛΑΔΑΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἡ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ

(Τῶν ἀδερφῶν Grimm)

Μιὰ γάτα εἶχε γνωριστῆ μ' ἕνα ποντίκι καὶ ὅλο τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴ μεγάλη ἀγάπη καὶ φιλίαν ποὺ τοῦ εἶχε, τόσο ποὺ τὸ ποντίκι ἐπιτέλους ἔστρεψε νὰ κάθονται μαζί. Ὁ ἕνα σπίτι καὶ νάχουνε μαζί τὸ νοικοκυριό. «Πρέπει ὅμως νὰ φροντίσουμε ἀπὸ τώρα γιὰ τὸ χειμῶνα, ἀλλίως θὰ μᾶς πλακώσῃ ἡ πείνα», εἶπε ἡ γάτα, «κ' ἐσύ, ποντικί, δὲν μπορείς νὰ πηγαίνῃς ὅπου θέλεις, γιὰ τὴν πείνανε μὲ τὸ δόκνον». Τὸ ποντίκι δέχτηκε τὴν καλὴν αὐτῆ συμβουλὴν, καὶ ἀγόρασαν ἕνα τσουκαλάκι μὲ ζύγγι. Δὲν ἤξεραν ὅμως ποῦ νὰ τὸ βάλουνε ἐπιτέλους ὑστερ' ἀπὸ πολλὰς σκέψεις εἶπε ἡ γάτα: «Δὲν ξέρω καλύτερο μέρος γιὰ νὰ τὸ βάλουμε παρὰ

τὴν ἐκκλησιά. ἀπὸ κεῖ δὲν τολμᾷ κανεὶς νὰ κλέψῃ τίποτε. θὰ τὸ βάλουμε κάτω ἀπὸ τὴν ἀγία τράπεζαν, καὶ νὰ τὸ γγίζουμε μονάχα ὅταν ἔχουμε ἀνάγκη». Τὸ κουβάλησαν λοιπὸν τὸ τσουκαλάκι ἐκεῖ, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ τὸ λαχτάρησε ἡ γάτα καὶ εἶπε στὸ ποντίκι: «Ἐρεῖς, ποντικί, εἶμαι καλεσμένη ἀπ' τὴν ξαδέρφη μου σὲ βαφτίσια. αὐτὴ ἔκανε ἕνα ἀγοράκι, ἄσπρο μὲ καπτανεὶς γραμίτσες, καὶ θέλουνε νὰ μὲ κάνουνε νουνά. Ἄσε με σήμερα νὰ βγῶ καὶ φρόντισε σὺ μονάχο γιὰ τὸ σπίτι». «Καλὰ», ἀποκρίθηκε τὸ ποντίκι, «ἀίντε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ. Ἄ φῆ; κἀνὶ καλό, θυμητοῦ κἀ μίνα. ἀπὸ τὸ γλυκὸ κόκκινον κρασί, ποὺ δίνουσε στὴ λεχώνα, ἦθελα κ' ἐγὼ λιγουλάκι».

Ὅλα αὐτὰ ὅμως εἶτανε ψέματα, ἡ γάτα δὲν εἶχε ξαδέρφη καὶ δὲν τὴν εἶχε καλέσει σὲ βαφτίσια. Πῆγε ἀπὸ τὸν πῶ σύντομον δρόμον στὴν ἐκκλησιά, ζύγισε κρυφὰ κρυφὰ τὸ τσουκαλάκι μὲ τὸ ζύγγι, ἄρχισε νὰ γλείφῃ, καὶ ἔφαγε τὴν παχειὰ πίτσα ποὺ εἶτανε ἀπάνου ἀπάνου. Ἐπειτα ἔκανε ἕναν περίπατον στὰ κεραμίδια, γύρῃσε μιὰ καλὴ θεοσῦλα, ἐκπλώθηκε στὸν ἥλιον καὶ σκούπιζε τὸ μούστακι της, ὅσες φορὲς θυμότανε τὸ τσουκαλάκι μὲ τὸ ζύγγι. Ὅταν βράδαισε, γύρῃσε πίσω στὸ σπίτι. «Καλῶς τῆρα», εἶπε τὸ ποντίκι, «πῶς τὰ πέρασες;» «Ἐτσι κ' ἔτσι», ἀποκρίθηκε ἡ γάτα. «Τὶ ὄνομα τοῦδωκαν τοῦ παιδιοῦ;» ρώτησε τὸ ποντίκι. «Πετσοβγάλη», εἶπε ἡ γάτα ἀδιάφορα. «Πετσοβγάλη», φώναξε τὸ ποντίκι, ἀτὶ περιεργὸ ὄνομα εἶναι αὐτό, τὸ συνηθίζουσε αὐτὸ στὴ φαμελιά σας;» «Καὶ τί μ' αὐτὸ;» εἶπε ἡ γάτα, «δὲν εἶναι χειρότερον ἀπὸ τὸ ψιχουλοβγάλη», ὅπως λένε τοὺς ἀναδεξιμοὺς σου».

Ὅταν ἀπὸ λίγον καιρὸ εἶχε ἡ γάτα πάλι ἐρεξῆ διαλεγμένη καὶ εἶπε στὸ ποντίκι: «Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ μὸς κάνῃς τὴ χάρη καὶ νὰ φροντίσῃς πάλι μόνο σου γιὰ τὸ σπίτι. πάλι μὲ ἔχουνε καλέσει γιὰ κάποια βαφτίσια. τὸ παιδί ἔχει μιὰν ἀπρη γραμμὴ γύρω στὸ λαιμό. Ἄσε με νὰ βγῶ γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ τᾶ νηθῶ τὸ κάλεσμα». Τὸ καλὸ ποντίκι τὸ δέχτηκε, ἡ γάτα ὅμως πῆγε πίσω ἀπὸ τὰ τειχιά τῆς πόλης στὴν ἐκκλησιὰ καὶ ἔφαγε τὸ μισὸ ζύγγι. «Τὸ καλύτερον φαγὶ εἶναι αὐτό», εἶπε, ἀπὸ τὸ τρώει κανένας μόνος του», καὶ εἶτανε πολὺ εὐχαριστημένη μὲ τὴ δουλειὰ της. Ὅταν γύρῃσε σπίτι, τὴ ρώτησε τὸ ποντίκι: «Τὶ ὄνομα πῆρε τὸ παιδί;» «Μισοβγάλη», ἀποκρίθηκε ἡ γάτα «Μι-

σοβγάλη! τί μοῦ λῆς!» ἔλεγε τὸ ποντίκι, «τὸ τοιο ὄνομα δὲν ἔκουσα ποτέ μου. βάζω στοίχημα πῶς τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν τὸ ἔχει τὸ καλαντάρι».

Σὲ λίγο πάλι τῆς γάτας ἔτρεχαν τὰ σάλια γιὰ τὸ ζύγγι. «Γιὰ νὰ εἶναι δλα σὲ τάξη, πρέπει νὰ φτάσουμε τὰ τρία», εἶπε στὸ ποντίκι, «καὶ πάλι μὲ καλοῦνε σὲ βαφτίσια. τὸ παιδί εἶναι ἡλωμαίρο καὶ ἔχει μονάχα τὰ πόδια ἄσπρα, σὲ ὅλο τὸ ἄλλο κορμί δὲν ἔχει καμμιὰ ἄσπρη τρίχα, τέτοιο θαῦμα γίνεται κάθε δύο τρία χρόνια μονάχα μιὰ φορὰ. πιστεύω πῶς θὰ μ' ἀφήσῃς νὰ βγῶ». «Πετσοβγάλη», μισοβγάλης», ἀποκρίθηκε τὸ ποντίκι, ἀτὶ περιεργὰ ὀνόματα ποὺ εἶναι αὐτὰ, μοῦ φέρουνε μεγάλη συλλογή». «Σὲ κάνουνε πολὺ συλλογιμένο», εἶπε ἡ γάτα, «ἐπειδὴ ὅλο κάθεται στὸ σπίτι μὲ τὸ σταχτερό σου σουρτουκό καὶ τὴ μεγάλη σου κοτοῖα, χάρφεις μίγες καὶ δὲ βγαίνεις καμιά φορὰ τὴ μέρα».

Τὸ ποντίκι συγύρισε τὸ σπίτι, ἀπὸ ἡ γάτα ποὺ ἔφαγε ὅλο τὸ ζύγγι ἀπὸ τὸ τσουκαλάκι, εἶχε φύγει. «Ὅταν ἔχει φάει κανένας δλα, τότε μπορεῖ πῶς νὰ συχάσῃ», εἶπε μέσα της κ' ἔφτασε τὴ νύχτα μὲ πρησμένη κοιλίαν στὸ σπίτι. Τὸ ποντίκι ρώτησε ἀμέσως γιὰ τὸ ὄνομα ποὺ βγάλανε στὸ τρίτον παιδί. «Θαρρῶ πῶς δὲ θὰ σοῦ ἀρέσει οὔτε αὐτό», εἶπε ἡ γάτα, «τὸ λένε Ὀλοβγάλη». «Ὀλοβγάλη!» φώναξε τὸ ποντίκι, «δὲν τὸ εἶδα ἀκόμα τυπωμένο τέτοιο ὄνομα. Ὀλοβγάλης! τί θέλει νὰ πῆ τοῦτο;» Κούνησε τὸ κεφάλι, ἐκπλώθηκε κάτω καὶ ἀποκοιμήθηκε.

Ἀπὸ τότε κανένας πῶς δὲν καλεσε τὴ γάτα σὲ βαφτίσια. Ὅταν ἦρθε ὁ χειμῶνας καὶ δὲν εὕρισκε κανένας τίποτε δῶ νὰ φάῃ, θυμῆθηκε τὸ ποντίκι τὸ ζύγγι καὶ εἶπε: «Ἐλα, γάτα, νὰ πάμε στὸ τσουκαλάκι μας μὲ τὸ ζύγγι ποὺ ἔχουμε φυλάξει, τώρα θὰ μᾶς ἀρέσει πολὺ». «Ναί», ἀπάντησε ἡ γάτα, «βγάλε τὴ γλωσσίτσα σου δῶ ἀπὸ τὸ παρὰθυρο, καὶ τὸ ἰδίον εἶναι». Ἐκίνησαν λοιπὸν, καὶ ὅταν ἔφτασαν, εἶτανε τὸ τσουκαλάκι ἀκόμα στὴ θέση του; μὰ ἀδειανό. «Ἄλλοιμον», εἶπε τὸ ποντίκι, «τώρα καταλαβῶ τί τρέχει, τώρα τὸ νιώθω πῶς τί καλὴ φιλενάδα ποὺ εἶσαι! Τὰ ἔφαγες δλα ὅταν πῆγαίνες στὰ βαφτίσια. πρῶτον ἔβγαλες τὸ πιτσι-πετσοβγάλης, ἔπειτα τὸ μισὸ-μισοβγάλης, κ' ὕστερα...» «Σώπα», φώναξε ἡ γάτα, «μὴν πεις λέξη καὶ σ' ἔφαγα κ' ἴλλο...», μόλις τοῦ ἔφυγε τοῦ ποντικιοῦ ἡ λέξη αὐτή, πῆρε ἡ γάτα μιὰ μεγάλη φόρα, ἰσπίασε καὶ τόχαψε... Βλέπεις, αὐτὰ ἔχει ὁ κόσμος

Μετάρρ. A. STEINMETZ

νιώτη. Ἡ ζήλια τῆς Μαριῶς ἦταν τᾶπελισμένο ψυχομαχητὸ τῆς νιώτης τῆ. Δίχως πόνον δὲ χωρίζεται ἀπ' αὐτὴ ἄθροπος στὸν κόσμον. Μὰ καὶ στέν πόνον πάλι κανένας συνηθίζει, ὡς ποὺ τὸν ἔχει σιγὰ σιγὰ καὶ αὐτὸν μὲ τὸν καιρὸ. Κ' ἡ Μαριῶ σιγὰ σιγὰ τὰ ξέχασε δλα δίχως νὰ τὸ νιώτῃ καὶ μ' ὑπομονὴν βουθὴ ὑποτάχθηκε στὴ μοῖρα, κυλάει πῶς σχεδὸν ἀδιάφορα τὴν κατῆφορον ποὺ φέρνει πρὸς τὴ Φρόσω, πρὸς τὴ χάρᾶ ἀπὸ τὴ χάρᾶ τῶν ἄλλων μόνον, πρὸς τὴν παρηγορὰ ἀπ' τὸ σὸί μόνον, πρὸς τὴν ἐλπίδα σωτηρίας μόνον ἀπὸ τὸν ἀδερφόν. Ὁ δρόμος, ἡ ἀκροποταμιά, τὸ παραθύρι μόνον πῶς νάχῃ γιὰ τὴν Κούλα. Ἡ Μαριῶ τῶρα μοιράζεται τὴν ἔγνιν μὲ τὴ Φρόσω, ψαχνεὶ καὶ αὐτὴ νὰ βρῆ ποῖα νύφη ἔδῶ στὸν τόπον ταίριαζει πῶς καλὰ στὸ μέλλοντα ἀξίωματικόν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ νέο ὄνειρον τῆς Κούλας κ' ἡ βία στικὴ φροντίδα τῶν ἀφανῶν τοῦ Θάμου Κρακιά. Σ' αὐτό, ἐνοεῖται, δὲν ζετᾶζεται τόσο ἡ γενιά, ὅσο ἡ προῖκα. τὰ μετρητὰ τῆς μιάς, τὰ χωράφια τῆς ἄλλης. Χρυσάφια, χαλιὰ καὶ ρουχισμὸ ἔχουν δλες. Τὰ τελευταίκα τὰ ξέρε καὶ μπορεῖ νὰ τὰ ἔχτιμησῃ ἡ Κούλα καλλίτερα ἀπὸ τὸν καθέναν τὸν ράψιμό τους καὶ τὸ ὕψωμα πέρασε τὸ περισσότερο

ἀπ' τὰ χέρια της καὶ δλα ἔγιναν μὲ τὴ στοργὴ καὶ τὴν ἐπιδοκίαν πῶς μιὰ αἶρα θὰ ζανχυριστοῦνε σ' αὐτὴ, θὰ τὴ στολίσουν καὶ θὰ γένουν κτήμα της. «Θὰ τὸ ἰδῆτε, θὰ τὸ ἰδῆτε», λέει ἡ Μαριῶ, τὰ νέκνυτῆ σὲ κάποια ἀμφιβολία, ποὺ βλέπει στὸ χαμόγελο τῆς γειτονιάς, καὶ σκύβει βραδύτερον στὸ ράψιμό της. «Καὶ σὺ, βλοσημένο» ψιθυρίζει μόνον ἡ Φρόσω, ὅταν, μὲ τὸ ξέχασμα στοὺς γλυκοὺς συλλογισμοὺς της, μπερδεύεται τὸ διάσμα της στὸν ἀργαλιό. Ποῖος κοτᾶει νὰ καταρροστῆ ἐκεῖνον ποὺ προσημένει νὰ τοῦ φέρι τὴν εὐτυχία; Κ' ἡ εὐτυχία ἔχει ἀνοίξει τὰ φτερά της καὶ πετάει πρὸς τὴν Κούλα, ὅλο καὶ σιμότερα μὲ κάθε μέρα ποὺ περνᾶ. Ὅλα τὰ πλουσιοκόριτσα στὴν πόλιν κοντὰ στὸν ποταμὸν καρτερὰν τὸ μέλλοντα ἀξίωματικόν τῆς Κούλας. Ἡ δημοσχοπούλα μὲ τὰ πολλὰ τὰ χτήματα, ποὺ τοὺς ἔκανε ὡς τὰ τῶρα τὸ μεγάλο, τὶς προάλλες, ποὺ εἶδε τὴν Κούλα στὴν ἀλλόπορτα, σταθῆκε καὶ τὴ γλυκοχρητέτησε, ἡ Χρηττίνα τοῦ Κατκπόδη κίνησε κ' ἦρθε μοναχὴ της νὰ ἰδῆ τὰχα ἂν ἡ Φρόσω ἔρριξε στὸν ἀργαλιό τὶς μπακτινές της, μιὰ τρίτη ρώτησε τὴ Μαριῶ, ποὺ τὴν ἀπάντησε στὸ δρόμον, τί μαθίνουσι ἀπ' τὸ Γεσίλα, ἡ μάννα τῆς ἄλλης νῆς, ἐκεῖ ποὺ γύριζε μὲ τὴ Φρόσω ἀπ' τὸ λειψάνον

διχφένεται νὰ μάθῃ πότε βγαίνει ὁ ἀδερφός ἀπ' τὸ σκυλιό, κ' ἡ μεγάλη ἡ Ζωριπούλα ρώτησε κιόλα τὴ Μαριῶ προχτῆ: σὲ ποῖο σῶμα θὰ βγῆ. Κι ἕμα ἔκουσε στὸ κεζικὸ ἀστράφταν τὰ μάτια της. «Ἄν ἤθελε στὸ οικονομικόν, θανάχε τώρα δύο χρόνια ἔξω-ματκόρ», βιάστηκε νὰ τὴ βεβαιώσῃ ἡ Μαριῶ. Μὰ «ὁ γυιὸς τοῦ Κρακιά δὲν πῆγε στὸ στρατό γιὰ τὸ ψωμί, οὔτε πῆγε νὰ κσεμάτῃ τὸ σπαθὶ γιὰ τὴ φιλογοῦρα μοναχά». Ἡ κόρη διπλοευχαρίστησε κ' ἡ Μαριῶ τὸ διηγείται μὲ θρίαμβον στις ἀδελφές. Οὐδὲς στὴν πόλιν λαχτάρᾶν νὰ πιχτοῦν πάλι σκέψεις μὲ τὴν Κούλα, τῶρα ποὺ σιγουρευτήκαν γιὰ τὸ γαλόνι ποὺ θάρῃ σ' αὐτὴ. Οὐδὲς καρτερᾶνε καὶ ποῦ εἶστε, ποῦ εἶστε νὰν τὸ ἰδοῦνε κιόλα νὰ γυαλίξῃ!

Κι ὁ ἀδερφός, ποὺ τὰ μαθαίνει, θρέφει ὀλοένα τὸ μούστακι του καὶ τεντόνει καὶ κορδόνι τὸ λιγερὸ του μποῖ, ὅσο ὁ κληρὸς ζυγώνει. Πῶς νὰ παρῆ ὄν μονάχα τὰ χρυσάφια καὶ τὰ σιδερικά, ποὺ χρειάζονται μαζί μὲ τὰ μούστακια καὶ τὸ μποῖ. Αὐτὸ σκοτίζει τώρα καὶ μελαγχολεῖ τὴν Κούλα. Πῶς περῆσαν ἕνας Θεός κ' ἡ Παναγιούλα τὸ γνωρίζουν. Κοντὰ σ' αὐτὰ ἦρθε σὲ βοήθεια καὶ τᾶνεπᾶντεχο. Ἦνας σεισμὸς γερὸς τράνταξε καὶ σκλάτισε τὴν